

LUNDEHUNDEN

Svenska Lundehundsällskapets medlemstidning

NR 1 – 2025

Ordförandes ord...

JAG hoppas att ni alla har fått en fantastisk start på det nya året. Själv har jag haft händerna (och hjärtat) fulla sedan Elise fick valpar den 17 december. Det finns inget som slår att se valparnas små upptåg och gosa med de små liv. Nu har alla valparna flyttat till sina nya hem – utom lilla Molly som kommer att stanna kvar och bli en del av vår familj.

Det är så härligt att våren äntligen är här och att solens strålar börjar värma våra ansikten. Denna årstid har verkligen en magisk känsla – naturen vaknar till liv, fåglarna sjunger, och jag njuter av att se hundarna sprudla av energi när de springer fritt på de gröna ängarna.

Jag vill även passa på att rikta ett stort tack till alla er som deltog på vårt årsmöte.

Nu ser vi fram emot det internationella lundehundsmötet den 14–18 maj, som arrangeras i Tyskland av Stefanie och Jobst Fredrik Wallenburg för andra året i rad.

Glöm inte vår rasspecial i Västerås den 20 juli, som arrangeras i samarbete med SSUK. Domare är Gabriella Carlid. Oavsett om du vill ställa ut din hund, beundra rasen eller bara njuta av gemenskapen, så är du varmt välkommen! Håll utkik på vår hemsida för mer information om evenemanget.

Avslutningsvis vill jag uppmuntra er att dela med er av era historier, bilder och äventyr till tidningen. Det är era berättelser som gör Lundehunden levande och inspirerande för oss alla. Vi ses snart – kanske i Tyskland eller i Västerås!

Redaktionens ord...

NU är våren på väg, i söder har den kommit längre än i norr men på väg är den i alla fall. Och då är det förstås också dags för årets första nummer av Lundehunden.

Det är som vanligt ett fullspäckat nummer där vi hoppas att det finns något för alla att läsa.

Som brukligt presenteras vinnarna i Årets Lundehund samt 2024 års valpar i detta årets första nummer. Men också reportage från Stockholm Hundmässan där klubben fick ett andrapris för årets monter.

Vi får träffa Norges Anette Vabö-Andersen. Det är en intressant artikel om hennes resa från hundintresserad som liten till idag vara en respekterad uppfödare samt också snart färdigutbildad domare.

Annat matnyttigt är artiklar om klubbens ekonomi och vilka vaccinationer som krävs vid utlandsresor.

Och mer därtill. Nu är det upp till läsarna att hitta en paus i vårsolen och ta del av detta nummer!

Rättelse: I nr 4/24 blev det fel i texten. Det korrekta är "Vi ansökte hos Norsk Kennelklubb om att få starta ett korsningsprojekt ...", inte hos Norsk Lundehund Klubb, som det står.

ANSÖK OM BIDRAG

Som medlem har du möjlighet att ansöka om bidrag för olika ändamål. Här är de bidrag vi erbjuder:

BPH-prov

Om du planerar att genomföra BPH-provet kan du ansöka om att få tillbaka 400 kr av provavgiften genom fonden. Syftet med BPH är att kartlägga hundars personlighet och mentalitet samt bidra till ökad kunskap om hälsosam avel.

Insemination

Om du ska inseminera din tik kan du ansöka om ett bidrag på 1500 kr från fonden. Observera att varje tik endast kan få bidraget en gång, och ansökan måste godkännas av styrelsen innan inseminationen genomförs.

Obduktion

Om din hund avlider hastigt och utan tydlig diagnos kan du ansöka om bidrag för att täcka hälften av kostnaden för obduktionen. Genom att obducera fler hundar kan klubben få mer tillförlitlig information om dödsorsakerna för att förbättra hundarnas hälsa och avelskvalitet.

Ansök om bidrag

Om du är intresserad av något av dessa bidrag kan du ansöka genom att fyll i formuläret under fliken blanketter.

Stöd fonden för friska lundehundar

Om du vill bidra till att främja hundens hälsa och välbefinnande kan du skänka ett ekonomiskt bidrag till Fonden. Pengarna går till att stödja forskning och utbildning som bidrar till att förbättra kunskapen om rasens hälsa och genetik.

Tillsammans kan vi göra en skillnad och bidra till en friskare och starkare lundehundspopulation!

Du kan stödja oss genom att skänka ett bidrag via följande betalningsalternativ:

Bankgiro 5207-1594

Swish 123 156 17 03

Märk inbetalningen med »Fonden« och ditt namn.

REDAKTIONEN

Redaktionen i övrigt består av styrelsen
e-post: redaktion@lundehund.se

ANSVARIG UTGIVARE

Carina Jansson
e-post: ordforande@lundehund.se

Medlemstidningen för Svenska Lundehundsällskapet utkommer med 4 nr/år.

INFORMATION

Allt material skickas till redaktionen. Annonssörer och författare ansvarar själv för riktigheten i insänt material. Insänt material kan komma att sparas till kommande nummer. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera i insänt material. Vi vill ha bilder i obeskuret skick och med hög upplösning. Ange fotografens namn liksom dennes tillstånd till publicering. Ange namn på hund/ar och ev. personer.

Upphovsrättslagen är eftertryck eller annan form av spridning av text och bilder förbjuden utan överenskommelse med redaktionen.

UTEBLIVEN TIDNING

Skicka iväg ett mejl till redaktionen
e-post: redaktion@lundehund.se

TRYCK Ljungbergs tryckeri
ISSN 2000-012X

Vår hemsida www.lundehund.se

Följ oss

Facebook
facebook.com/SvenskaLundehundsallskapet
Lundehundsällskapet NYA Sida

Instagram
[@Svenska_lundehundsallskapet](https://www.instagram.com/Svenska_lundehundsallskapet)

Sidmarkeringsbilden:
Syrinborgs Mandel (Vilja)

4 Årets Lundehund

5 Adventsfika en tradition sedan länge

6 Vart valparna har flyttat

8 Stockholm Hundmässa

10 Resa utomlands med hund

11 Porträtt av Anette Vabø-Andersen

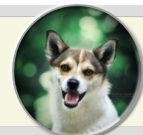

14 Nordisk Lundehund Union

16 Du är din hunds skyddsängel

17 Klubbens ekonomi

18 Genetisk variation - inkorsning hos lundehund

22 Internationell lundehundsmöte

23 SLS:s Årsmöte

24 Annonns Dyrisk Hundmat

Omslagsbild

Dream Hippos Hugo Boss
Ägare: Susanne Gunnarsson
Olle Mårtensson
Fotograf: Josefin Bild

Årets Utställningshund

Årets Lundehund

Boromir Jutta Jinxfaxe
Siv Kvarnström

Årets Valp Delad första plats

Gillerts Eyvind
Ägare: Åsa Häggström

Drömhundens Levin
Ägare: Mimmi Eriksson

Årets junior

Drömhundens Levin
Ägare: Mimmi Eriksson

Årets Veteran

Boromir Laura Lurifaxe
Siv Kvarnström

Tröstepokalen

Gillerts Eyvind
Ägare: Åsa Häggström

Adventsfika en tradition sedan länge

Allt startade med att Eva och Lasse var aktivitetsombud för Mälardalen. En del promenader och event anordnades, bl.a. en promenad i advent 2011. Det serverades glögg, kaffe mm efter promenaden.

Text Mattias Edwardzon

Gruppfoto taget på adventsfikat 2024

Denna aktivitet föll sig så väl ut att Eva och Lasse provade igen året efter och Adventsfikat har sedan dess varit en tradition varje år (förutom första covidåret). På frågan om de haft medarrangörer genom åren fick vi svaret, vi har arrangerat fikat men haft hjälp på själva dagen av lundehundsvänner så klart.

Fikat har bidragit till att folk med Lundehund eller intressenter av rasen har varit välkomna. Trädgården är minst sagt Lunde-hunds säker. Man har genom åren samlat in pengar till olika projekt så som fonden för friska Lundehundar och

haft frågetävlingar om vår ras. Denna träffpunkt är och har varit en frisk fläkt inom Lundehunds kretsar. Folk från hela landet har tagit sig till den lilla tomten i Räcksta.

Tyvärr avled Lasse efter en tids sjukdom 2024, men minnena av honom lever vidare inom oss. Det var i det längsta osäkert om det skulle bli något adventsfika 2024, det bestämdes till slut att vi skulle anordna det vi då trodde var det sista fikat. Från Halmstad anlände det pepparkakor lussekatter och ett väldigt glatt humör, för självklart ville vi att detta skulle bli av om inte

annat för att hedra Lasse. Visar sig att det bli all time high i deltagande och några dagar senare bestämmer vi att fikat blir av även 2025. Vi hoppas alla ni där ute i Lunde Sverige delar vår uppfattning att denna träff varje år är ren glädje? Vi hoppas också att detta kan leda till fler initiativ över hela landet. Ingen kan göra allt men alla kan göra lite, hjälps vi åt kan vi ha träffar var som helst i landet.

Vi behöver bli fler som precis som Lasse och Eva orkar göra det lilla extra för vår fantastiska ras.

Vart valparna har flyttat

Den 10.12.2023, föddes 2 valpar hos kennel Waggietails, SÖDRA SANDBY

Far: Mjöskastellets Dage - SE12251/2017

Mor: Lundesommer Lily Of The Valley - SE26493/2022

Waggietails Hoshi - SE10113/2024 - H

Waggietails Shima - SE10114/2024 - T

Han är far till 12 valpar fördelat på 5 kullar

Hon är mor till 3 valpar fördelat på 2 kullar

STALLARHOLMEN

SÖDRA SANDBY

Den 31.12.2023 föddes 1 valp hos kennel Gillerts, BODEN

Far: Gillerts Bore - SE18788/2021

Mor: Gillerts Cindra - SE63502/2021

Gillerts Eyvind - SE12025/2024 - H

Detta är hans första kull

Hon är mor till 4 valpar fördelat på 2 kullar

BODEN

Den 04.03.2024 föddes 2 valpar hos kennel Canviva's, STOCKHOLM

Far: Gillerts Arabeske - SE17653/2021

Mor: Heierås Aessa - SE60708/2020

Canviva's Fjällspira - SE18993/2024 - T

Canviva's Fjällsippa - SE18994/2024 - T

Detta är hans första kull

Detta är hennes första kull

FINLAND

BROTBY

Den 10.03.2024 föddes 3 valpar hos kennel Drömhunden, EKSHÄRAD

Far: Mjöskastellets Eine - NO37112/18

Mor: Mina - SE19555/2022

Drömhundens Vilja - SE21834/2024 - T

Drömhundens Levin - SE21835/2024 - H

Drömhundens Alvin - SE21836/2024 - H

Han är far till 27 valpar fördelat på 8 kullar

Detta är hennes första kull

JÄRFÄLLA

DELSBO

SKÖLLERSTA

Den 21.06.2024 föddes 2 valpar hos kennel Från Det Vilda, KUMLA

Far: Mjöskastellets Dage - SE12251/2017

Mor: Into The Wild Wilda-Vilde - SE30199/2022

Från Det Vilda Prinsessan Zelda - SE37472/2024 - T

Från Det Vilda Prinsessan Peach - SE37473/2024 - T

Han är far till 12 valpar fördelat på 5 kullar

Detta är hennes första kull

KUMLA

NYKÖPING

Den 26.08.2024 föddes 1 valp hos kennel Waggietails, SÖDRA SANDBY

Far: Blameless Flames Of Vorkosmia - SE25750/2023

Mor: Lundesommer Lily Of The Valley - SE26493/2022

Waggietails Miko - SE42631/2024 - H

Han är far till 7 valpar fördelat på 3 kullar

Hon är mor till 3 valpar fördelat på 2 kullar

DANMARK

14.09.2024 föddes 4 valpar hos kennel Scilling's, VILLANDS VÅNGA

Far: Mjöskastellets Dage - SE12251/2017

Mor: Moonheim Ivers Nikita - SE36220/2020

Scilling's Jack - SE43461/2024 - H

Scilling's James - SE43462/2024 - H

Scilling's Jeff - SE43463/2024 - H

Scilling's Jolly - SE43464/2024 - T

Han är far till 12 valpar fördelat på 5 kullar

Detta är hennes första kull

ARKESTORP

ÅKERS STYCKEBRUK

ABBEKÅS

VILLANDS VÅNGA

Den 08.12.2024 föddes 2 valpar hos kennel Waggietails, SÖDRA SANDBY

Far: Blameless Flames Of Vorkosmia - SE25750/2023

Mor: Vitalia Åsåfin - SE20647/2024

Waggietails Quick - SE49972/2024 - H

Waggietails Quintus - SE49973/2024 - H

Han är far till 7 valpar fördelat på 3 kullar

Detta är hennes första kull

ÖSSJÖ

DANMARK

Den 10.12.2024 föddes 3 valpar hos kennel Gillerts, BODEN

Far: Tjeld Gridsönn - SE42588/2023

Mor: Gillerts Cindra - SE63502/2021

Gillerts Frode - SE10874/2025 - H

Detta är hans första kull

Hon är mor till 4 valpar fördelat på 2 kullar

GÄLLIVARE

Gillerts Fenja - SE10875/2025 - T
Gillerts Flinga - SE10876/2025 - T

FALUN
BODEN

Den 17.12.2024 föddes 4 valpar hos kennel Dream Hippo, KARLSTAD
Far: Blameless Flames Of Vorkosmia - SE25750/2023
Mor: Brightness Of Aurora Blooming Elise - SE43430/2023
Dream Hippos Hugo Boss - SE12184/2025 - H
Dream Hippos Lily Of The Valley - SE12185/2025 - T
Dream Hippos Vera Wang - SE12186/2025 - T
Dream Hippos Nova - SE12187/2025 - T

Han är far till 7 valpar fördelat på 3 kullar
Detta är hennes första kull
GOTTÅSA
KARLSTAD
TJECKIEN
DEGERFORS

Den 18.12.2024 föddes 2 valpar hos kennel Into The Wild, LUND
Far: Zavannahs Lunde Charlie - SE17414/2023
Mor: Into The Wild Stolta Talita - SE44397/2019
Into The Wild Rudolf - SE10179/2025 - H
Into The Wild Runa - SE10180/2025 - T
Into The Wild Randi - SE10181/2025 - T
Into The Wild Rut - SE10182/2025 - T

Detta er hans första kull
Hon är mor till 7 valpar fördelat på 3 kullar
BROMÖLLA
LUND
REVINDE
ARKESTORP

Den 20.12.2024 föddes 4 valpar hos kennel Into The Wild, LUND
Far: Mjöskastellets Dage - SE12251/2017
Mor: Flicka - SE63722/2021
Into The Wild Piff - SE10195/2025 - H
Into The Wild Puff - SE10196/2025 - H

Han är far till 12 valpar uppdelade på 5 kullar
Detta är hennes första kull
SCHWEIZ
NORGE

Importerade hundar

Bårdsen Elisabeth, NORGE 2022-10-23
Far: Mjöskastellets Elvin - NO37113/18
Mor: Pride Of Norway's Crosswind - NO31104/20
Ada - SE13881/2024 - T

HALMSTAD

Saether Maylen, NORGE 2024-01-07
Far: Brage Trym Av Kystflokk - NO45333/18
Mor: Nelyam's Dex - NO40272/17
Nelyam's Frost - SE16697/2024 - T

GÖTEBORG

Pettersen Fred-Johan, NORGE 2022-05-14
Far: Linesviken's Gote Io-Freyjason - NO32887/16
Mor: Lundesommer Erd - NO32866/20
Vitalia Åsåfin - SE20647/2024 - T

SÖDRA SANDBY

Bakk Oddbjörg, NORGE 2024-04-02
Far: Lundeheim's Gullfakse Emblason - NO33205/20
Mor: Lyrpa's Znöfrid - NO34514/18
Eli - SE32203/2024 - H
Uno - SE34911/2024 - H

FALUN
FALUN

Vabö-Andersen Anette, NORGE 2019-12-10
Far: Toot's Ae E Din - NO32557/18
Mor: Dunderdalens Hedda - NO38416/12
Pride Of Norway's Chinook Wind - SE44329/2024 - T

HALMSTAD

Rasparaden 2024

Att delta på Stockholmsmässan för första gången var en oförglömlig upplevelse för Mattias och Lotta. De fick chansen att delta i rasparaden, iklädda norska festdräkter. Det var en stor ära att få representera sin ras. Nu ser de fram emot framtida evenemang.

Text: Mattias Edwardzon

Detta var första gången vi (Mattias och Lotta) deltog på Stockholmsmässan, många intryck och nya lärdomar. Självklart ville vi (Mattias, Lotta) vara med och visa upp vår fantastiska ras även i paraden. Det kändes så klart ärofyllt att få detta uppdrag, med stor förväntan intog vi fällan och inväntade vår tur. När vi väntade lärde vi så klart känna lite nya människor, också urhunds ägare. Västgötaspets är en ras som intresserar oss och vi hamnade lyckligtvis framför dem i kön.

Vi skall så klart vara ärliga och säga att organisationen av paraden var något utdragen och påfrestande för våra hundar, skall man gå detta fler år kan man infinna sig 40 min senare än utsatt tid. Vi är totalt sett väldigt glada att vi fick förtroendet att visa upp rasen. Vi gjorde det lilla extra under

lördagens rasparad, vi presenterade vår ras iklädda norska festdräkter. Detta var en stor ära för oss och reaktionerna efteråt var fantastiska.

Söndagens Rasparad var det Helen som presenterade rasen iklädd sina karakteristiska norska kläder och det fantastiska lunnefågelbältet. Helen är ju mer eller mindre veteran i paradsammanhang och sprider alltid glädje omkring sig. Vi hoppas att även Helen kan tänka sig gå i paraden igen.

Vi fick verkligen blodad tand och kommer ha en rasmonter på My Dog i Göteborg 3-6 januari 2026. Vi hoppas vi syns både där och i Stockholm 13-14 december 2025.

Mattias och Lotta Edwardzon med hundarna Vilja, Sigrid och Trulls

Hundrasmontern

Text Gitte Wittzell

Tack till alla som bidrog till en två dagars bemannad monter på Stockholm Hundmässan 14-15 december: Lotta & Mattias med Trulls, Sigrid och Vilja, Lisa & Gustav med Svante och Charlie, Elin med Essa, Helen & Lasse med Assar, Annika Å med Izza, Rita med Dante, Vivian med Micke och Gitte & Peter med Espen.

Hundrastorget är ett fantastiskt tillfälle att nå ut med vår unika och smått exotiska ras till många människor i Stockholmsområdet och som vanligt fick våra hundar

mycket uppskattning. Montern byggdes av Peter Wittzell och Lotta & Mattias Edwardzon, som åkt ända från Oskarström för att hjälpa till.

Tack även till er! Årets överraskning var att vår monter utsågs till andra bästa monter på Hundrastorget 2024. Vi förärades ett inramat diplom och en stor färgglad rosett. Det är många som kan ta åt sig äran för detta fina pris!

Helen Steckel med Assar & Annika Ågren med Izza. Fotograf Lasse Östling

Resultat från utställningen

BIR/BIM

Bäst i Ras

LVCH EECH CIB SECH FICH FIV-23 **Best In Snow Of Vorkosmia**
FI15656/22, äg: Janna Loppukaarre, CK, Nordic

Bäst i motsatt kön

NOCH **Pride Of Norway's Chinook Wind** SE44329/2024, äg:
Mattias Edwardzon, Excellent, CK, Cert, Nordic

Hanar

Bästa hane

LVCH EECH CIB SECH FICH FIV-23 **Best In Snow Of Vorkosmia**
FI15656/22, äg: Janna Loppukaarre, CK, Nordic

2:e bästa hane

NORDJV-15 SE&DK&FI&NOCH CIB NORDIC CH CIB-V SEVV-22
SEVV-23 SEVV-24 SEVV-24 **Pine Garden's Prince Phantom**
SE58819/2014, äg: Helene Lindqvist, Excellent, CK, R-Nordic,
Nordic V-Cert

3:e bästa hane

Drömhundens Levin SE21835/2024

äg: Ann-Christine Eriksson, Excellent, CK, Cert, Nordic J-Cert

Tikar

Bästa tik

NOCH **Pride Of Norway's Chinook Wind** SE44329/2024
äg: Mattias Edwardzon, Excellent, CK, Cert, Nordic

2:e bästa tik

SECH **Into The Wild Hillevi** SE30153/2018, äg: Isabell Nilsson,
CK, R-Cert, R-Nordic

3:e bästa tik

CIB SE&DK&FI&NOCH NORDIC CH FIV-22 **Boromir Penny**
Phantomfaxe SE65026/2020, äg: Siv Kvarnström, CK, Excellent

4:e bästa tik

CIB FIJW-16 FI&SE&DK&NOCH NORDCH NORDIC CH EECH
FIW-19 SEVV-23 FIVV-23 SEVV-24 NORDIC VCH CIB-V NORD
VV-24 **Boromir Laura Lurifaxe** SE23229/2022
äg: Siv Kvarnström, Excellent, CK, Nordic V-Cert

Juniorer

Bäst i ras - junior

Drömhundens Levin SE21835/2024

äg: Eriksson Ann-Christine, Excellent, CK, Cert, Nordic J-Cert

Veteraner

Bäst i ras - Veteran

CIB FIJW-16 FI&SE&DK&NOCH NORDCH, NORDIC CH EECH
FIW-19 SEVV-23 FIVV-23 SEVV-24 NORDIC VCH CIB-V NORD
VV-24 **Boromir Laura Lurifaxe** SE23229/2022
äg: Kvarnström Siv, Excellent, CK, Nordic V-Cert

Uppfödarklass

Bästa Uppfödare

Kennel Boromir, Kvarnström Siv, HP

Inbjudan till rasspecial för Norsk Lundehund

Apalby IP, Västerås, söndag 20 juli
2025

Domare: Gabriella Carlid

Anmälningsavgifter:

Valpklass 4–6 och 6–9 månader.....	250 kr
Juniorclass 9–18 månader	350 kr
Unghundsklass 15–24 månader	350 kr
Öppen klass från 15 mån	350 kr
Championklass	350 kr
Veteranklass (från 8 år)	350 kr
Hundar över 10 år	gratis

Anmälan och betalning via SKK:s internetanmälan.

Anmälan öppnar efter den 4 maj

OBS! Hundar över 10 år anmäls direkt till
sederholmeva@gmail.com

Förslag på boende:

Det finns en stor parkering på utställningsområdet
där man får med husbil men det finns ingen ström
tillgänglig och man kan inte förboka. Det finns
campingplatser men dessa ligger en bit från
utställningsplatsen.

Good Morning Hotell i Västerås ligger på gångavstånd
ca 450 meter från utställningsplatsen. De har 40 rum
där hundar är välkomna

Styrelsen för diskussioner med hotellet om att
förlägga vår gemensamma middag på hotellet lördag
kväll 19 juli.

Mer information om det kommer när vi vet mer.

Resa utomlands med hund

Att resa med hund kan vara en fantastisk upplevelse, men det kräver noggrann planering och att man följer specifika regler och bestämmelser. Oavsett om du reser inom EU eller till andra länder, finns det viktiga krav som måste uppfyllas för att säkerställa att din fyrbenta vän får en trygg och säker resa. Denna artikel fokuserar på de regler som gäller för hundar som följer med sina ägare.

Text Barbro Röken

Får man ta hunden med på resa?

Naturligtvis får man det, men precis som när man reser själv så finns det krav och regler för hunden både för resan bort och resan hem igen. Många av dessa regler gäller också för katter. Det som står här gäller bara för hundar som följer med sin ägare. En del länder har förbud mot att ta in hundar av vissa raser. Ointressant för oss som reser med fredliga lundehundar.

Enklarest är det att resa inom EU eftersom vi har gemensamma regler. Men det finns ändå en del speciella bestämmelser för hundar som kommer från vissa länder. Förteckningen över EU-länder och de länder utanför som har samma grundregler finns efter den här sammanställningen¹. Den som köper hund i ett annat EU-land måste resa hem, eller i alla fall passera gränsen, tillsammans med hunden, eller ordna transport inom fem dagar innan eller efter att själv ha rest hem eftersom andra regler gäller för hundar som

reser utan ägaren eller om de ska säljas i ankomstlandet. Om man reser med fler än fem hundar så måste man visa att de ska delta i en tävling eller utställning eller ett idrottsevenemang, eftersom införseln annars räknas som handel med djur².

All införsel av hundar till Sverige ska anmälas till Tullverket. Enklarest att göra i förväg på myndighetens hemsida, annars måste man gå på rött och anmäla vid ankomsten. För övriga länder kan det finnas andra regler, bäst att kontrollera. Grundprincipen är att hunden är id-märkt och har ett pass utfärdat i EU. Det har många hundar i Sverige, åtminstone efter första vaccinationen eftersom hunden måste vara id-märkt eller märkas vid vaccinationer och besiktning. ID-märkning måste vara gjord med chip av veterinär eller en godkänd ID-märkare. En del länder utanför EU, exempelvis Norge, som många lundehundsköpare vet, får också utfärda pass, men med lite annat

utseende. Från andra länder utanför EU måste man ha med ett hälsointyg istället.

Exempel på regler för olika länder:

Tyskland: Hunden måste ha ett EU-pass, vara ID-märkt med microchip, och ha en giltig rabiesvaccination.

Norge: Hunden måste ha ett EU-pass, vara ID-märkt med microchip, behandlas mot rävens dvärgbandmask inom 24 till 120 timmar före ankomst och ha en giltig rabiesvaccination (om inte hunden kommer från Sverige).

Finland: Hunden måste ha ett EU-pass, vara ID-märkt med microchip, behandlas mot rävens dvärgbandmask inom 24 till 120 timmar före ankomst och ha en giltig rabiesvaccination.

Danmark: Hunden måste ha ett EU-pass, vara ID-märkt med microchip, och ha en giltig rabiesvaccination samt anmäla hunden till tullen vid gränsen.

1, EU-länder är: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark (inklusive Grönland och Färöarna), Estland, Finland (inklusive Åland), Frankrike (inklusive Franska Guyana, Guadeloupe, Korsika, Martinique och Réunion), Grekland, Irland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal (inkl. Azorerna och Madeira), Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien (inklusive Balearerna, Kanarieöarna samt Ceuta och Melilla), Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Reglerna för EU gäller även hundar från Andorra, Gibraltar, Island, Liechtenstein, Monaco, Nordirland, Norge, San Marino, Schweiz och Vatikanstaten.

2, På europa.eu/youreurope, Bo och resa kan du hitta det mesta om resor med djur inom EU

Lär känna Anette Vabø-Andersen

Anette Vabø-Andersen uppfödare och snart färdig utställningsdomare.

Text & foto: Anette Vabø-Andersen, översättning: Gitte Wittzell

Hur började ditt hundintresse?

När jag var liten hade grannen en gammal och väldigt arg foxterrier som hette Foxy. Varje dag när jag gick ut för att leka blev jag strängt tillsagd att lämna henne ifred. Jag lyckades aldrig med det och blev biten många gånger. Men det var det värt.

När jag var 8 år gammal fick min familj äntligen sin första hund. En berner sennen hane som hette Karo. Sedan dess har det funnits många berner i familjen och rasen har fortfarande en stor plats i mitt hjärta.

Berätta om din första tid som utställare och uppfödare.

Jag började ställa ut hundar åt andra, framför allt berner sennen. Jag var med min mamma överallt på utställningar och insöp miljön och känslan.

Min första egna hund, berner sennentiken Zenta, var ingen utställningshund. Men 2009 fick jag min allra första dvärgpinscher, den vackra och stolta Wishmaster's Christian Dior. Han var lite stor, men korrekt byggd. Vi började på en valputställning och han lärde mig allt om att ställa ut små hundar. Dagen då han tog sitt norska championat kommer jag ALDRIG att glömma. Jag tror jag log och skrattade i en vecka efteråt och kan fortfarande känna känslan när jag tänker tillbaka.

Det bästa med Dior var ändå temperamentet, och jag kände mer och mer att jag ville bidra till fler dvärgpinschers med ett sådant temperament. År 2010 kom hans halvsyster Angelina hem till oss. Hon hade samma fantastiska temperament, och i hennes första kull hos mig kom mina två allra första egenuppfödda champions.

Jag är lyckligt lottad som har fötts in i en hundfamilj. Jag har varit med på allt från planering, parningar, dräktigheter och kullar i många år innan jag startade min egen uppfödning. Dessutom hade jag NKK:

s uppfödarskola, otaliga kurser och föreläsningar samt mycket bra mentorer och stöttare med mig när jag startade upp. Så jag kände mig väldigt tryggt i min roll, även om jag såklart var både förväntansfull och nervös, som alla andra, när det närmade sig den allra första födseln i kenneln. Som tur var gick det väldigt bra och tre fantastiska valpar föddes.

Hur hittade du lundehunden?

På Norsk Kennelklubbs utställningar utses Bästa Norska Rasen till final, och eftersom jag nästan alltid stannar kvar för att titta på finalerna blev jag så småningom medveten om denna speciella, annorlunda och mycket vackra ras. Jag började läsa på om rasen, dess för- och nackdelar. Jag förstod snabbt att denna ras behövde engagerade människor och uppfödare. Den hade en del utmaningar, och jag kände att jag med min erfarenhet och mitt intresse kanske kunde tillföra något till rasen genom avels-engagemang.

Jag kontaktade NLK:s valpförmedlare och frågade hur vanligt det var med omplacering. Jag ville ha en vuxen

och fertil tik. Valpförmedlaren skrattade lite åt mig och förklarade att det nästan aldrig hände. Men ödet ville annorlunda. Den 10 mars 2017 kom Hedda in i vårt hem. Nästan fem år gammal och hade haft en kull tidigare. En mycket vacker tik med ett sinne av stål. Hon är kennelns stamtik och har verkligen satt sin prägel på aveln i generationer. Jag är så evigt tacksam för denna unika hund. Hedda har tyvärr gått bort, men hon lever vidare i alla sina ättlingar.

Lite kurios: Det var Gerd Langenes som var valpförmedlare på den tiden, och som de flesta vet kom en lång och nära vänskap ur detta. Så Hedda gjorde ett bra jobb på flera områden.

Jag var redan uppfödare när jag hittade lundehunden, så det var faktiskt lite tvärtom. Jag såg att rasen behövde engagerade och kontinuerliga uppfödare och hoppades kunna bidra. Föga anade jag att det skulle bli en så fantastisk resa! Idag har jag bara lundehundar.

▲ Foto Hans Arne Paulsen (för NKK)

Vad uppskattar du mest med rasen?

Jag älskar ALLT! Lundehunden är fantastisk på så många sätt. Den är helt unik, extremt lojal, rolig, vacker, stadig och envis. Den är mångsidig och kan göra vad som helst. What's not to love?

Ditt bästa utställningsminne?

Jag har många bra minnen från utställningar, och många av dem handlar inte om vad vi vann, utan om människorna vi mötte, samarbetet med hundarna och själva resan. Jag vill dock lyfta fram några resultat som jag är särskilt stolt över:

- Best In Show Uppfödare på NKK Trondheim står högt på listan, det gör även Best In Show Valp på Norsk Vinnare.
- Men det som sticker ut mest är den gången då Lina blev Best In Show Valp och Tindra blev Best In Show på samma utställning. Jag höll på att tappa andan och kunde knappt tro att det var sant. Gerd jublade så högt att jag tror att halva Norge hörde det. Vi var så trötta efteråt att vi stannade en extra natt på campingen.

Dessutom är jag faktiskt så otroligt lyckligt lottad som har blivit BIR (BISS) på de två senaste norska specialarna. Det är en fantastisk känsla och jag blir varm i hela kroppen när jag tänker på det. Att bli både BIR och BIM på Værøy förra året är kanske den

största prestationen jag och hundarna har gjort tillsammans. Texas blev Årets Bästa Norska Ras på NKK 2024 och jag skulle säga att det är den bästa segern för rasen. För mig är främjandet av rasen kanske det viktigaste när det kommer till utställning.

Dina tankar om korsningsprojektet?

Projektet är faktiskt livsviktigt för rasens överlevnad! Utan nya gener kommer rasen helt enkelt att dö ut.

Jag förstår att det för vissa kan vara svårt att acceptera detta och att det känns helt grymt att blanda in andra raser i en urhund som ingen har mixtrat med tidigare. Jag förstår att hjärtat blöder och hjärnan kämpar hårt mot logiken. Men sanningen är att oavsett vad ditt hjärta kan känna, utan projektet kommer vi snart inte att ha några lundehundar. Och vägen dit kommer att vara helt förfärlig för hundarna. Hög inavel är INGET skämt och det är i slutändan hundarna som blir lidande. Det är vårt ansvar att göra allt i vår makt för att förhindra att det händer.

Jag har precis haft min första kull med korsningsblod. En "B4" kull efter Pan B3 av Vinterskogen. Och jag skulle vilja berätta lite om upplevelsen. Detta var min lunde-hundskull nummer 11 och mina lundehundsvalpar nr 28, 29 och 30 föddes.

När jag fick min allra första lundehundskull reagerade jag lite på att valparna var sent utvecklade både fysiskt och psykiskt jämfört med dvärgpinschervalpar. De är galna och hänger nästan i gardinerna från två veckors ålder. Lundehundsvalpar är söta små pälsbollar som inte gör så mycket väsen av sig de första 4-5 veckorna, och det är en stor skillnad jämfört med mina tidigare erfarenheter. Du kan behöva hjälpa dem lite på traven i början. Men jag har trott att det bara är en rasskillnad och inte riktigt tänkt att det kan ha med inavel att göra.

När man kommer så långt ut som till fjärde generationen, så finns det inte så mycket buhund kvar i blod och gener. MEN VILKEN SKILLNAD!! Dessa valpar var nästan på puppan innan de var ute ur fosterhinnan. De hade inte tid att vägas, de var HUNGRIGA. De började gå i valplådan långt innan de öppnade ögonen och de "hängde i gardinerna" när de var tre veckor gamla. De är så mycket vitalare än vad jag är van vid sedan tidigare. De utstrålade livskraft från dag ett och de har verkligen fått mig att förstå omfattningen av låg genetisk variation.

Jag säger inte att vi ska sluta föda upp "renrasiga" lundehundar, det är fortfarande helt avgörande att nya valpar tillkommer. Men att vi behöver skynda på projektet och mönstra in

MÅNGA fler hundar snart, det tvivlar jag inte det minsta på.

Vägen från utställare till snart domare?

Den vägen har varit lång, spännande, obeskrivligt lärorik och mycket givande.

Jag gick på min allra första hundutställning när jag var 8 år gammal. Jag minns det väldigt väl. Jag blev helt fascinerad av domaren som stod så självsäkert och stadigt i mitten av ringen och var så klok och visste vilken hund som var vackrast. Jag bestämde mig för att bli hunddomare när jag blev stor!

Jag hade en enorm tur som växte upp i den norska Berner Sennenhundklubben. Det fanns entusiaster som villigt lärde ut sin kunskap, även till barn. Oavsett vad och hur mycket jag än frågade fick jag alltid bra svar. Undervisningen i kynologi började tidigt och jag har fått följa med på många bra föreläsningar och kurser. Jag vill särskilt lyfta fram Maija Heinilä, ägare till Kennel Milkcreek och vad jag skulle vilja kalla Berner Sennenhundarnas stora beskyddare. Hon har varit en stor inspiration för mig. Mitt allra första studentarbete som domar-student var för henne på Berner Sennenhund nyligen. Och det var en fantastisk känsla.

Det har varit oräkneliga timmar av studier i anatomi, rörelselära, kurser, seminarier, föreläsningar, självstudier och hundratals bra diskussioner med likasinnade. Det krävs en kritisk blick, särskilt på de egna hundarna, en förmåga att skilja detaljer från typ och helhet, och en förståelse för hundens historia och anatomi. Det har varit en process under många, många år av engagemang i flera hund- och rasklubbar i olika kommittéer för att lära sig allt från grunden. I Norge måste du också vara utbildad ringsekreterare för att bli domare.

Det har varit fantastiska mentorer som villigt delat med sig av all sin kunskap och det har funnits klubbar som låtit mig bubbla över av engagemang och genuint intresse för hundar.

Naturligtvis har det också funnits krafter som motarbetat det. Men

man lär av det också, och det är bara genom motstånd som man hittar den ursprungliga kraften i sig själv och styrkan att stå upp för sig själv. Det har egentligen bara gjort att jag har blivit mer säker på min sak!

2023 sökte jag för andra gången till domarutbildningen och trots några "gupp i havet" fick jag i januari 2024 JA från NKK:s domarutbildningskommitté. Vilken lycka!! Du måste dock gå igenom stora provningar, tentor både skriftliga och fysiska, och du måste bli godkänd på alla nivåer. Man blir bedömd på precis ALLT du gör dessa helger du är på kurs, och det tycker jag är bra. Som domare ska man gå ut i världen och representera, inte bara dig själv, din ras och din klubb, utan först och främst NKK och hela hundvärlden. Man kommer att få minst lika kritiska blickar där ute som under din utbildning. Jag klarade kursen och mina prov med bra feedback och har nu studentstatus på ett antal raser, bland annat norsk lundehund och norsk buhund.

Här vill jag säga några ord om Christen Lang och hans orubbliga tro på mig genom denna process. Han har stått stadigt som en klippa och väglett mig tryggt genom denna krävande tid. Att ha en så fantastiskt kunnig och betydelsefull person som mentor är ovärderligt. Tack så mycket, Christen. Du betyder så mycket för mig.

Jag ser så mycket fram emot fortsättningen och jag ÄLSKAR verkligen det här. Drömmen är att kunna sprida kunskap om de norska hundraserna och såklart speciellt om lundehunden långt utanför landsgränsen.

Vilka utmaningar ser du för oss lundehundsägare och rasklubbar i framtiden?

I dessa tider har hälsa hos hundar satts på kartan över hela världen. Lundehunden är sårbar på grund av sin låga genetiska variation och jag tror att den största utmaningen för både ägare och klubbar blir att bevisa att lundehunden har rätt att leva.

▲ Årets beste norske rase hos NKK 2024

Vi kan bara uppnå detta genom samarbete, inkludering och målinriktat arbete. Min önskan för framtiden är att klubben och medlemmar förenas och skapar utrymme för utveckling, både för ras och klubb. Att framtiden känns som ett samhällsprojekt och att alla som vill vara med och dra lasset är med.

Dina egna framtidsplaner?

Just nu tar domarutbildningen upp mycket av min hundtid. Men jag fortsätter som tidigare med avel och utställning förutom att sprida kunskap om rasen och alla dess fantastiska egenskaper. I februari höll jag en föreläsning om norsk lundehund på NKK:s domarmöte. Den blev väl mottagen och fler och fler domare börjar intressera sig för rasen. Utbildning, träning, kunskapsutbyte och större förståelse för rasen, dess förflutna och framtid är de viktigaste sakerna för mig. •

Texas

Nordisk Lundehund Union

Den 1-3 november 2024 samlades representanter från de nordiska länderna i Köpenhamn, Danmark, för att delta i Nordisk Lundehund Unions årliga möte. Syftet med mötet var att utbyta information om lundehundpopulationen, planera framtida aktiviteter och projekt för att främja rasens hälsa och hållbarhet. Under mötet presenterades rapporter från de olika länderna, diskuterades framsteg inom korsningsprojektet och andra pågående initiativ, samt planerades kommande aktiviteter och seminarier. Mötet avslutades med ett inspirerande och trevligt besök av Syrinborgs Mandel i4 (Vilja), 1 1/2 år gammal, avkomma efter Hrafnir 13 av Revehjerte (en av de första projekthundarna som blev inmönstrad i stamboken den 4 februari 2023).

Text: Carina Jansson

Kortfattad rapport från länderna

Sverige

Enligt inventeringen finns det ca 208 lundehundar i landet. Under 2024 föddes 27 valpar i 10 kullar.

Finland

Ingen inventering har genomförts på flera år, och antalet hundar baseras på ägarnas rapporter. Den finska klubben firar sitt 25-årsjubileum 2025.

Danmark

Det finns fyra aktiva uppfödare och 48 lundehundar i landet. Under 2024 föddes inga valpar, men två hundar importerades – en från Norge och en från Sverige.

Färöarna

Det finns 11 lundehundar och en uppfödare på Färöarna. Under 2024 föddes endast en kull med en valp, och en hane (Lundestugu's Oscar Rugg Pansøn) importerades från Norge efter Pan B3 av Vinterskogen projekthund inmönstrad i stamboken).

Syrinborgs Mandel (Vilja)

Norge

Enligt inventeringen finns ca 1070 lundehundar i landet. Under 2024 föddes 105 valpar i 36 kullar, varav 13 korsningsvalpar i 3 kullar.

Lördagen var en intensiv dag fylld med diskussioner och grupparbete. Vi delades in i tre grupper för att diskutera våra erfarenheter med parning. Varje grupp delade med sig av vad som fungerar bra och vilka utmaningar vi har stött på. Det var en engagerande och lärorik session där vi fick många värdefulla insikter.

Rapport från korsningsprojektet

Hittills har 105 hundar fötts inom projektet, vilket har bidragit till att öka den genetiska variationen hos den norska lundehunden med över 10 %. Sex av dessa hundar har mönstrats in i rasen, och 28 valpar efter projekthundar har registrerats som lundehundar. Ett viktigt mål med projektet har varit att undvika kullar med en valp och att minska antalet kullar med två valpar. Detta mål har uppnåtts, vilket är ett stort steg framåt för rasens hälsa och hållbarhet. Vid denna tidpunkt har ingen IL (intestinal lymfangiektasi) förekommit hos projekthundarna, vilket ytterligare bekräftar projektets framgång.

Rapporter från andra projekt

Juckningsprojektet

Har varit en utmaning för många lundehundstikar, och tyvärr har projektet hittills inte kunnat ge svar på dessa utmaningar. Det är ett område som kräver fortsatt forskning och uppmärksamhet

Syrinborgs Mandel (Vilja) © Carina Jansson

Kapselprojektet

Under 2024 har projektet inte kunnat ge några nya svar som inte redan kan fås genom scanning. Metoden som används är mycket dyr, och det saknas en omfattande rapport.

Koordinering av hälsodata

För att få det bästa möjliga hälsodata ska vi genomföra en samordnad inventering i alla NLU-länder. På mötet 2023 beslutades det att utarbeta ett antal grundfrågor med möjlighet för

varje land att komplettera med egna frågor relevanta för enskilt lands behov. Detta arbete pågår fortfarande, men målet med en samordnad inventering är att ge en tydligare bild av lundehundpopulationen.

Från vänster: Lille Wagtskjold, Hilde Birgitte Berg Altø, Susanne Stig Hansen, Annette Weywadt, Thea Marie Andersen, Ingvild Svorkmo Espelien, Carina Jansson och Susanne Gunnarsson

Etisk hundavel

Norge och Danmark är det för närvarande stort fokus på etisk hundavel. I Norge har detta särskilt uppmärksammats på grund av rättsfallet om uppfödning av kavaljer och engelsk bulldogg, som har tagits upp i Högsta domstolen. Detta har lett till en ökad medvetenhet om vikten av att avla hundar på ett sätt som främjar deras hälsa och välbefinnande. Korsningsprojektet inom Nordisk Lundehund Union är ett exempel på hur vi seriöst arbetar för att förbättra hälsan hos den norska lundehunden. Projektet visar att NLK är engagerade i att skapa en hållbar framtid för rasen, vilket erkänns av NKK.

Kommande aktiviteter

Gemensamt seminarium i Sydsverige:

Eftersom Danmark har för få lundehundar för att genomföra ett eget seminarium, planerar vi ett gemensamt seminarium för Sverige, Danmark och Tyskland i södra Sverige 2025. Norge kommer att delta med föredrag och expertis. Förslag på tidpunkt är 12-14 september 2025 i Grimslov.

Seminarier kommer att fokusera på:

- **Dialog och erfarenhetsutbyte kring avel:** Deltagarna får möjlighet att dela sina erfarenheter och diskutera bästa praxis för avel av lundehundar.
- **Mattilsynets nya föreskrift om hundavel:** Genomgång av de nya reglerna och deras konsekvenser för avel på lundehund.
- **Nätverksbyggande mellan lokala lundehundsägare:** Skapa och stärka nätverk mellan lundehundsägare för att främja samarbete och stöd.
- **Lära känna ASU:** Introduktion till ASU (Avelsstrategisk Utvärdering) och dess betydelse för lundehundsavel.

Syftet med seminariet är att skapa en plattform för lundehundsägare och uppfödare att knyta kontakter, utbyta kunskap och diskutera viktiga frågor som påverkar rasens framtid. Det är ett utmärkt tillfälle för deltagarna att lära sig mer om lundehundsavel, få insikter från experter och bygga en starkare och mer sammanhållen gemenskap kring lundehundarna.

Internationell lundehundträff i Nordtyskland:

Stefanie och Jobst Wallenburg från kennel Brightness of Aurora bjuder in till en internationell lundehundträff på Seecamping Weisser Brünne den 14-18 maj 2025. Ingvald kommer att kontakta Stefanie för att arrangera ett föredrag om korsningsprojektet.

Digitalt seminarium 2026:

Vi planerar att genomföra ett digitalt seminarium för europeiska lundehundsägare 2026 med följande ämnen på dagordningen:

- korsningsavelsprojekt
- avelskrav i olika europeiska länder
- distl-test m.m.

Nästa möte

Nästa möte hålls i Finland den 31 oktober till den 2 november 2025

Du är din hunds skyddsängel

Efter att ha pratat med en bekymrad valpköpare blir jag påmind om hur viktigt det är att stå på sig inför de utmaningar som kan uppstå när den lilla valpen ska socialisera sig med andra hundar. Och hur avgörande det är för att skapa en trygg miljö för den nya familjemedlemmen. Jag har själv upplevt en liknande situation och vet hur lätt det är att låta sig påverkas.

Text och fotograf: Åsa Häggström

Det är ett stort ansvar att ha hund och ännu större blir ansvaret när vi får hem en liten valp. Vi behöver se till så att den inte kan skada sig på det vi har i hemmet och som kan bli farliga fällor för de små. Det kan vara kontakter, sladdar, vassa föremål, kemikalier och annat som vi behöver ställa undan eller täcka över. Att ramla ner från trappen, soffan eller sängen kan ge skador för livet för en liten valp. Vi behöver också skydda valpen från barn och djur som är hårdhänta och som kan skada och skrämma valpen.

Det är viktigt att valpen får träffa andra hundar och leka av sig. Det finns inte mycket som slår glada och lyckliga hundar som springer tillsammans och leker med varandra. Då känns det gott i våra hjärtan också. Den glädjen ska vi även värna om för vår valp och se till att den får umgås med hundar som den kan uppleva detta

med. Om valpen blir dominerad eller skrämmd av andra hundars hårdhänta beteende, bör vi däremot ta den ur leken. Detta även om andra hundägare tycker att vi ska låta dem träffas, att valpen behöver lära sig, att hundarna sköter detta själva osv.

Det är förstås bra om umgänget med andra hundar sker på ett naturligt sätt, men en valp som blir hårt hanterad kan bli så skrämmd att den börjar undvika kontakt med andra hundar. Därför behöver vi vara noga med att leken fungerar på ett bra sätt för vår valp. Vi ska alltid och i första hand skydda den individ som vi har åtagit oss att ta hand om, även om vi får höra att vi är överdrivet försiktiga. Tänk på att du är din valps skyddsängel och din viktigaste uppgift är att värna om den på allra bästa sätt.

Var kommer SLS:s pengar i från och vad används de till?

30 mars var det årsmöte för SLS och då presenterades budgeten för 2025. Klubben budgeterar med ett noll-resultat” dvs man kommer att göra av med de pengar som kommer in under året. Men var kommer pengarna ifrån och vad används de till. Det ska vi reda ut i nedanstående artikel.

Text: Peter Wittzell

Intäkter

Medlemsintäkter, 52.000 kr: står för den allra största delen av klubbens intäkter, totalt budgeteras 52.000 kr i medlemsintäkter avseende 2025.

Försäljning almanacka, 7.000 kr: försäljningen av klubbens almanacka uppgår till 10000 kr. Men vi har kostnader på 3.000 kr för att trycka och skicka ut almanackan vilket gör att det ekonomiska överskottet från den försäljningen uppgår till 7000 kr.

Försäljning shop inkl Lundeboka, 4.000 kr: ger på samma sätt ett överskott på 4.000 kr (10.000 kr i försäljning och inköp 6.000 kr).

Utställning, 1.000 kr: det har varit svårt att få de senaste årens rasspecial att gå med vinst. I år har vi redan ett par sponsorer samt att vi allmänt kommer att hålla nere kostnaderna för utställningen så förhoppningsvis kan vi göra ett litet överskott på årets utställning (9.000 kr i intäkter och 8.000 kr i kostnader dvs 1.000 kr i överskott).

Folkspel och övriga intäkter, 3.000 kr: Ränteintäkter, 1.000 kr:

Det innebär att de totala intäkterna fördelas på följande sätt:

Medlemsavgifter	52.000 kr (77 %)
Försäljning almanacka	7.000 kr (10 %)
Försäljning shop & Lundeboka	4.000 kr (6 %)
Utställning	1.000 kr (1 %)
Folkspel & övriga intäkter	3.000 kr (5 %)
Ränteintäkter	1.000 kr (1 %)
Summa intäkter	68.000 kr

Kostnader

Vad används då pengarna till:

Möte Nordisk lundehund union, 13.500 kr: deltagare från de nordiska länderna träffas en gång per år och turas om att vara i de olika länderna. SLS representeras av två personer och kostnad för resa, boende och mat budgeteras till 13.500 kr.

Avgifter SSUK, 12.000 kr: vi betalar en avgift till SSUK per medlem och den uppgår till 12.000 kr för 2025.

Fysiskt möte styrelsen, 10.500 kr: de flesta av styrelsens möten under året sker digitalt, dock träffas styrelsen fysiskt en gång per år. Snittkostnad för det mötet uppskattas till 1.500 kr per person vilket med en styrelse på 7 personer blir 10.500 kr.

SKK medlemshantering, 7.200 kr: SKK sköter klubbens medlemshantering innebärande att de skickar ut inbetalningsaviser för medlemsavgiften och håller reda på vilka som betalar samt samlar dessa uppgifter i ett medlemsregister. Det kostar 7.200 kr per år.

Övriga kostnader, 24.800 kr: resterande kostnader avser ett antal kostnader med lägre belopp där det högsta är 5.000 kr och avser resor till div möten typ konferenser, utbildning och SSUK- fullmäktigemöte. Övriga kostnader är datorprogram 3.000 kr, tidningen 2.800 kr, portokostnader exkl tidning och almanacka 2.000 kr, utbildning 2.000 kr samt ett antal ytterligare kostnader till lägre belopp.

Det innebär att de totala kostnaderna fördelas på följande sätt:

Möte Nordisk Lundehund union	13.500 kr (20 %)
Avgifter SSUK	12.000 kr (18 %)
Fysiskt möte styrelsen	10.500 kr (15 %)
SKK medlemshantering	7.200 kr (11 %)
Övriga kostnader	24.800 kr (36 %)
Summa kostnader	68.000 kr

Avslutningsvis bör det uppmärksammas att klubbens kostnader har sänkts med ca 22.000 kr i och med att de som vill ha tidningen på papper och hemburen nu betalar kostnaden för tryck och distribution. Utan den åtgärden hade medlemsavgiften behövts höjas med drygt 100 kr för att ha en budget i balans.

Genetisk variation - inkorsning hos norsk lundehund - från NKK digitala forskningsforum

TEXT: MONIKA WAHLSTRÖM FÖR SVENSKA HUNDUPPFÖDARFÖRENINGEN
FOTO: SANNA SANDER

Sanna
www.sanna

STRÄVAN ATT ÖKA DEN GENETISKA VARIATIONEN

I november 2022 publicerade SKKs avelskommitté på SKKs hemsida en lathund som ska ge ras- och specialklubbar ett stöd i arbetet för ökad genetisk variation i våra raser. Bakgrunden till arbetet är, som SKK skriver, att molekyलगenetiska studier av hundars arvs massa visar alltför begränsad genetisk variation. Våra hundars hälsa riskeras om vi inte har metoder att göra något åt detta. SKK beskriver vidare i artikeln och den vidföljande lathunden att allt fler rasklubbar ber om hjälp och stöd med planering och genomförande av inkorsningsprojekt.

Behovet av genetisk variation påtalas också från andra länder. I det digitala forskningsforum som Norska kennelklubben (NKK) bjöd in till den 10 november i år presenterade professor Peer Berg, nu verksam vid NMBU (Norges miljö- och biovetenskapliga universitet) den forskning han bedrivit kring inkorsning på Norsk Lundehund. Ett arbete som påbörjades 2014. I konferensen sammanfattar Peer Berg vad man så här långt kunnat lära av projektet. Texten som följer är ett referat av professor Bergs föredrag.

NORSK LUNDEHUND – EN RAS I GENETISK KRIS

När projektet inleddes fastställdes att 2014 års lundehundar var sprungna ur samma fem förfäder. Dessa fem i sin tur hade samma mor men två olika fäder. Här fanns anledningen till den mycket begränsade genetiska variationen i rasen. Så mycket som 76 % av arvs massan i den levande populationen kom från två av dessa förfäder

Den höga inavelsgraden visar sig på flera vis i relativt tidig ålder. Vanligt var tarm- och magrelaterade åkommor men också en alltför liten kullstorlek. Hela 25 % av kullarna var enkullsvalpar och den genomsnittliga kullstorleken var 2,78 valpar. Andra oroande tecken relaterade till hög genetisk inavel var den allt sämre spermie kvaliteten och att tikarnas löp blivit allt otydligare. Allt fler tikar gick tomma och hela 20 % av hanhundarna var kryptorchida. Stamtavlornas inavelsgrad var så hög som 38 %. Det fanns alla orsaker att vidga den genetiska variationen och man valde att starta ett inkorsningsprojekt.

FARHÅGOR SOM FANNS

Det fanns flera farhågor med själva inkorsningsförfarandet berättade Peer Berg. Man oroades att avkommorna skulle tappa de rastypiska egen-skaperna såväl mentalitet och exteriört. Man oroades att nya former av ohälsa skulle föras in i rasen och man ställde sig frågande till hur stor den genetiska variationen verkligen skulle bli efter några generationer av återkorsning med lundehund.

INKORSNINGSPROJEKTET I GROVA DRAG

Tanken med projektet var att med kontrollerad inkorsning av raser vars exteriör och beteende låg nära lundehundens uppnå ökad genetisk variation, bibehållen funktion och förbättrad livskraft hos rasen.

Hos lundehunden är förekomsten av övertaliga tår så stor att det blivit ett karaktärsdrag för rasen. På framtassarna har den fem treledade och två tvåledade tår och på baktassarna fyra treledade och två tvåledade tår. Mer intressant är att extratån har en särskild sena och muskel. Denna fungerar på samma sätt som muskulaturen till människans tumme med sträck- och dragrörelse. Detta anatomiska fenomen förorsakar den säregna vevande rörelsen med frambenen hos lundehunden. (från www.lundehund.se).

	Efter korsning med norsk buhund		Efter korsning med isländsk fårhund		Efter korsning med norrbottensspets		Kullstorlek i snitt
	Antal kullar	Antal valpar	Antal kullar	Antal valpar	Antal kullar	Antal valpar	
Generation 1. F1	3	12	2	4	1	4	3,33
Generation 2. F2	11	42	1	4			4,18
Generation 3. F3	2	7	1	3			3,33

Raser som användes i projektet var buhund, isländsk fårhund och norrbottensspets. Dessa tre raser hade alla bättre genetisk variation än lundehunden. Man jämförde hur stor andel loki som hade mer än 1 genvariant. För Lundehunden var det 10,5%, hos buhunden 64,1 %, hos isländska fårhunden 62,2 % och hos norrbottensspetsen hela 80,2 %. Alla tre raser bjöd på större andel genetisk variation.

Målet med projektet var att förbättra hälsan hos rasen och bland annat minska risken för mag- tarmproblemen. Likaså önskade man få ökad fertilitet men också bibehålla de rastypiska egenskaperna hos lundehunden. Projektet var ett samarbetsprojekt mellan NKK, Norska Lundehundklubben, NMBU, Norsk Genressurscenter och NordGen.

All avkomma skulle registreras i NKK x-register och behandlas som en egen population. På sikt, om projektet varit positivt, var det tänkt att avkommor skulle kunna föras in i den vanliga stamboken för norsk lundehund. Redan nu kan avslöjas att i sept 2022 bestämdes att ett urval av valparna från tredje generationen i inkorsningsprojektet skulle föras in i den vanliga populationen av norsk lundehund.

PROJEKTETS OMFATTNING

IDet digitala föredraget berättade professor Berg om hur man planerat för inkorsningen över tre generationer. I första ledet används en lundehund tillsammans med någon av de tre raserna, norsk buhund, isländsk fårhund eller norrbottensspets. Det är enda gången som annan ras finns med i projektet. De valpar som föds, nämns F1-första generationen av inkorsning som kommer ha den största genetiska variationen. Därefter återkorsas man mot lundehund. Valparna från F1 återparas med lundehund. Valparna som föds i den kombinationen benämns F2. Procentuellt ökar det genetiska inslaget av lundehund. F2 valparna återkorsas med lundehund. De valpar som då föds benämns F3. Valparna i F1-F3 registrerades som tidigare beskrevs i NKK-x register.

Totalt föddes 20 kullar om totalt 76 valpar. De var fördelade som tabellen ovan visar.

Projektet visade att kullstorleken ökade. Från lundehund- ens snitt på 2,67 valpar/kull till projektkullens 3,80 valpar. Man kunde också se att rastypen snabbt under generationerna återgick till att vara lundehundens exteriör. Mentalt noterade man mycket vitala och alerta valpar. F1 valparna hade betydligt mer motor. I F2 kullen varierade det mer. Noterbart var att redan i generation F1 har valparna många av lundehundens beteenden.

HÄLSOUPPFÖLJNING

Hur friska blev då avkommorna? Berg redovisade hälsodata från de tre generationerna avseende ögonlysning, patellakontroll och HD röntgen.

Ögon: 84 % av projekthundarna jämfört med 48 % av lundehundarna hade ögon ua. Katarakt fanns hos 16 % av projekthundarna jämfört med 28 % av lundehundarna. 7% av lundehundarna hade någon ytterligare ögon diagnos. (38 projekthundar och 29 lundehundar testades). Sammanfattning: Friskare ögon hos projektvalparna.

Patella: 86 % av projekthundarna jämfört med 83 % av lundehundarna var fria från patellaluxation. 14% av projekthundarna jämfört med 15 % av lundehundarna hade patella grad 1. Endast hos lundehundarna fanns patella grad 2 representerat och då för 2 % av hundarna. (42 projekthundar och 54 lundehundar testades) Sammanfattning: Något bättre patellaresultat hos projekt-valparna.

Hd: 24 % av projekthundarna jämfört med 25 % av lundehundarna röntgades till A höfter. 50 % av projekt-

hundarna jämfört med 58 % av lundehundarna röntgades till B höfter. 19 % av projekthundarna jämfört med 17 % av lundehundarna röntgades till C höfter. 3 % av projekt-
hundarna röntgades till D höfter. (46 projekthundar och 13 lundehundar röntgades). Sammanfattning: Något sämre HD-resultat hos projektvalparna, Sammanfattning: Underlaget är egentligen för litet för säker statistik men trenden kan anas med förbättrad ögonstatus, något bättre patellastatus och eventuellt något sämre HD-status.

GENETISK VARIATION EN BALANS I TVÅ RIKTNINGAR

Professor Berg beskriver att det i en population är en balans mellan processer som ökar variationen och processer som minskar variationen. Den balansen måste man beakta. Man minskar den genetiska variationen genom selektion, där ett urval av möjliga avelsdjur används. Också genom genetisk drift och genom ständigt pågående inavel minskas variationen. Däremot ökar den genetiska variationen när positiva mutationer sker och då ny genetik inkorsas. Peer Berg menar att det räcker med $\frac{1}{2}$ till 1 migrant, individ som används i avel, från

helt annan population för att upprätthålla sund genetisk variation i en population i stort. $\frac{1}{2}$ till 1 migrant per generation oavsett populationens storlek bekräftade Berg. Men det förutsätter att de processer som begränsar den genetiska variationen inte får verka i så stor omfattning som nu görs i hundavel.

Berg beskriver vidare att det är en öppen stambok som är det viktigaste redskapet för att upprätthålla genetisk variation.

–"Var inte rädd för nytt blod!" avslutar professor Peer Berg sitt deltagande i NKKs digitala konferens.

MER OM PROJEKTET

Norsk Lundehund Klubb har varit en mycket aktiv part i projektet. Via sin hemsida har man informerat om och skapat förståelse för projektet. Där har man också entusiasmerat valpköpare att engagera sig genom att vara med och skaffa en "projektvalp" för att bistå till rasens överlevnad. Uppfödarna har regelbundet hållits uppdaterade och engagemanget har, för en utomstående betraktare, tett sig stort.

Mer information om projektet hittar du på rasklubbens sida:

<https://lundehund.no/index.php/krysningsprosjektet1>

International NORWEGIAN LUNDEHUND Meeting 2.0

AGAIN WITH THE GREAT OLYMPICS ON SATURDAY

GET TOGETHER AROUND THE CAMPFIRE | FORESTWALKS |
LECTURE ON REPRODUCTION (DR. MÜNNICH) |
PHYSIOTHERAPY FOR DOGS | FITNESS SEMINAR |
BINGO-PARTY ON THURSDAY | LUNDEHUND-RACE ON
SUNDAY | VARIOUS WORKSHOPS | BBQ | SUCKLING PIG BUFFET

14.-18. MAY 2025
CAMPSITE WEISSER BRUNNEN
WITTENBORN | AT LAKE MÖZEN

FURTHER INFORMATION,
REGISTRATION, SCHEDULE,
ACCOMMODATION ETC.

EVENT FEE: **15 €**
(EXCL. SUCKLING PIG BUFFET)

OR REGISTER BY E-MAIL: LUNDEHUND.WALLENBURG@GMAIL.COM

Årsmöte 2025

SLS årsmöte 2025 genomfördes söndag 30 mars. Mötet var det 48:e sedan bildandet 1977 och hölls digitalt. SLS framför ett stort tack till mötesordförande Monica Ekman från SSUK som på ett förtjänstfullt sätt ledde och genomförde mötet.

Text: Peter Wittzell

SLS ordförande Carina Jansson öppnade mötet och hälsade alla välkomna samt förrättade upprop. Totalt 25 medlemmar var närvarande.

Monica Ekman från SSUK valdes till mötesordförande. Cecilia Obitz och Annika Ågren utsågs till justerare. SLS sekreterare Peter Wittzell anmälades att föra protokoll.

Verksamhetsberättelse mm

Mötesordförande Monica gick igenom verksamhetsberättelsen, resultat- och balansräkning samt verksamhetsplan inkl. budget för 2025 där deltagarna under genomgången fick möjlighet att ställa frågor.

Revisor Mats Ågren gick igenom revisionsberättelsen. Efter genomgångarna var det dags för beslut där årsmötet beslutade att

- fastställa resultat- och balansräkning inkl att överföra årets resultat -11 973 kr i ny räkning
- bevilja styrelsen ansvarsfrihet för 2024
- godkänna verksamhetsplan inkl budget för 2025
- medlemsavgiften för 2025 är oförändrad i enlighet med styrelsens förslag

Val av styrelse, revisorer och valberedning

Efter detta så var det valberedningens ordförande Claes Eklunds tur att få ordet och presentera förslagen till styrelse och revisorer för 2025, Årsmötet röstade i

enlighet med förslagen vilket innebär att styrelse och revisorer ser ut på följande sätt under 2025:

Ordförande: Carina Jansson

Ledamöter: Susanne Gunnarsson, Mattias Edwardzon, Stefan Wahlby och Peter Wittzell

Suppleanter: Maria Ringdahl och Lena Eklund

Revisorer: Carina Lundgren och Mats Ågren

Revisorssuppleanter: Ingegerd Jansson och Christer Asplund

Claes Eklund och Olle Mårtensson hade avböjt omval till valberedningen samt att Marie Ström avgått. Den nya valberedningen består av Erik Ryman (sammankallande), Åsa Häggström och Ursula Nyman.

Övriga ärenden

Under punkten övriga ärenden presenterade Mattias Edwardzon vinnarna i Årets Lundehund samt att Mimmi Eriksson och Ursula Nyman tackades av för sin tid i styrelsen. Olle Mårtensson, Claes Eklund och Marie Ström tackades i sin tur av för sin tid i Valberedningen.

Mötets avslutande

Därefter tackade i tur och ordning mötesordförande Monica och SLS ordförande Carina deltagarna för mötet och Carina avslutade efter det mötet.

Därmed var detta 48:e årsmöte genomfört och avslarat och vi alla som deltagit kunde återgå till andra söndagsgöromål!

Välkommen till Gottåsadagarna 26-29 juni 2025

Plats: Den vackra gården i Gottåsa - 52 000 m² med gräsplaner, ekskogar och härliga strövmråden itall-, gran- och lövskog.

Boendeanternativ:

- El: 50kr/natt (begränsat antal platser)
- Camping

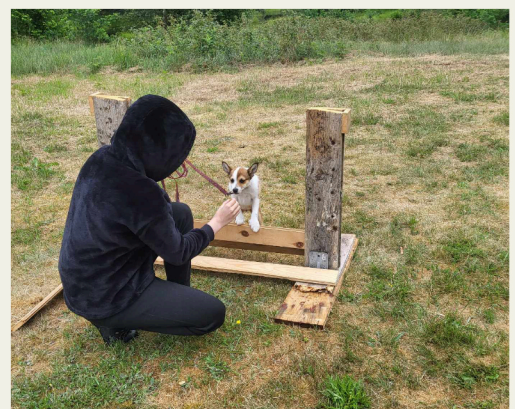
Aktiviteter under helgen:

- Äventyrsbana för hundar
- Blodspår
- Utställningsträning
- Hundpromenader i natursköna områden

Viss förändring av aktiviteterna kan förekomma

Anmälan och kontakt:

Susanne: kittgunnarsson@gmail.com & Olle: svenollebertil@gmail.com

NYHET!

Dyrisk tørrfôr
med krill!

**Smakfullt. Naturlig.
Og kortreist.**

Dyrisk våtfôr har allerede blitt en stor suksess. Nå finner du også tørrfôret vårt i butikkene! Dyrisk tørrfôr er produsert i Norge og utviklet på Jæren, midt i hele Norges matfat.

morene.no/dyrisk **DYRISK**